

רשימת לוחות - ממשל תאגידי

181	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	1
197	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	2

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

ממשל תאגידי

176	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
178	עסקאות עם בעלי עניין
182	פרטים על בעלי השליטה בבנק

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשורה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיווח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינים בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לענין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, רוב חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חבריה הנם בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל 12 מתוך 13 חברי הדירקטוריון, ו-5 מתוך 6 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים ששה דירקטורים כמפורט להלן:

- מר יוסף הורביץ**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהן במשך כ-15 שנה כמבקר הפנימי הראשי וחבר הנהלה בבנק לאומי לישראל בע"מ ולפני כן כיהן בתפקידים בכירים שונים בבנק לאומי.
- גב' פנינה ביטרמן-כהן**, חברת ועדת הביקורת, מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. איננה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. הנה בעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כנושאת משרה בכירה בחברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לני"ע בת"א, כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כדירקטורית בחברות הפעילות בתחומים מגוונים, השתתפה בקורסים בנושאים של ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים.
- מר זאב בן אשר**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר שני (MBA) במינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב; תעודת סיום בתכנית מתקדמת לניהול באוניברסיטת הארווארד. כיהן כחבר הנהלה בבנק הפועלים ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. כיהן כדירקטור בחברות אקסלנס השקעות בע"מ, כלל תעשיות בע"מ; מאמן מנהלים.
- מר דב גולדפריינד**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ולא סווג כדירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדיון על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כמנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, כסמנכ"ל חבר הנהלה והחשבונאי הראשי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וכדירקטור בחברות.

5. **גב' דליה לב**, חברת ועדת הביקורת, אינה מכהנת כדירקטור חיצוני ולא סווגה כדירקטור בלתי תלוי. הנה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואת חשבון, תעודת ISMP מאוניברסיטת הרווארד, מוסמכת במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, מגשרת מוסמכת, מנהלת סיכונים. כיהנה כיו"ר דירקטוריון בחברות: מי אביבים בע"מ ושופרסל בע"מ. כיהנה כמנכ"ל משותף באי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ וכדירקטור בחברות: רשות שדות התעופה; פז בית זיקוק אשדוד בע"מ. מכהנת כדירקטור בחברות: שטראוס גרופ בע"מ; פז חברת נפט בע"מ; בלגל בע"מ.
6. **מר אילן (אילון) עייש**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואה חשבון, בעל תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת תל-אביב. כיהן כדירקטור חיצוני בבנק דיסקונט לישראל בע"מ. מכהן כדירקטור ומנכ"ל משותף בחברת יבול שוקי הון בע"מ.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה מיום 3 במאי 2016, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, בישיבתה מיום 10 במאי 2016 דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטוט הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 10 במאי 2016 בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדירקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך.

ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטוט של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים.

הדירקטוריון הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 19 במאי 2016, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 15 במאי 2016, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציגה המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

ביום 1 בינואר 2016 מונה מר ינון שויקה (שכיהן כמנכ"ל בנק פאג"י עד למיזוגו עם הבנק ביום 31 בדצמבר 2015) כסמנכ"ל חבר הנהלה וראש מערך פאג"י.

דירקטוריון הבנק קיים 9 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-מרס 2016 ו-13 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מתקשר או עשוי להתקשר מעת לעת בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם בעלי שליטה או קרוביהם או עם תאגידים אשר בעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי לגביהם (להלן - "בעלי שליטה").

בהתאם לתיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 משנת 2008 (להלן: "תקנות ני"ע"), תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו, וזאת למעט בקשר לעסקאות מסוג שנקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות כמשמעות המונח בתקנה 41(א)(6)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע-2010.

הוראה דומה חלה גם על דיווח לגבי עסקאות כאמור בדוח התקופתי. הואיל ועל בנקים לא חלות התקנות האמורות בדבר עריכת דוחות כספיים שנתיים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים ולעניין מתכונת הגילוי. בהתאם לסיכומים בין איגוד הבנקים לבין רשות ניירות ערך, קיבלו הבנקים פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שנקבעו על ידי הבנקים קריטריונים לעסקאות חריגות וזניחות. בעקבות פניה זו וישיבות שנערכו בעקבותיה, הנחתה הרשות את הבנק לתת גילוי בתשקיף הבנק ולאחר מכן בדוחות השנתיים, במתכונת המפורטת להלן:

- לעניין עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה שאינן עסקאות חריגות, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי על יתרות האשראי ויתרות הפיקדונות, על פי המתכונת המופיעה בטבלה בסוף פרק זה להלן.
- בטבלת האשראי יפוצל הגילוי בין יתרת האשראי של בעל השליטה לבין יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר). האשראי לכל תאגיד מדווח הקשור לבעל השליטה, ינתן ברמת התאגיד המדווח, במאוחד.

לאור האמור, קבעה ועדת הביקורת של הבנק קריטריונים להיוון של עסקאות כאמור חריגות או שאינן חריגות או להיותן של עסקאות כאמור זניחות, בקשר לעסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן. הקריטריונים יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים. בהתאם לתיקון נוסף של תקנות ניירות ערך משנת 2015 (בתוקף מינואר 2016), בוטלה החובה לפרסם דיווח מידי על עסקאות כאמור, ונותרה החובה למסור לגביהן דיווח בדוח התקופתי בלבד. בהתאם לאמור, ולעניין עסקאות בנקאיות, מפרסם הבנק את הדיווח המפורט בסוף פרק זה להלן.

לעניין עסקה שאינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

עסקה חד פעמית לרכישת שירותים או מוצרים מבעל שליטה או עסקה כאמור שלבעל שליטה יש בה עניין אישי שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו להלן) או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. יובהר כי האמור לעיל לא יחול על התקשרות עם בעל שליטה או קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו. לעניין זה, הגדרת המונח "הסכום המזערי" תהיה כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין בעניין "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים".

עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה עניין אישי בהן, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
עסקאות של השכרת שטחים לבעל השליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
כל עסקה אחרת שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי או ששך העסקאות מסוגה לשנה הקלנדרית לא יעלה על הסכום המזערי.

לעניין עסקה שהינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

1. עסקה המתבצעת כאשר סכום החבות או כשתוצאה ממנה סכום החבות אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו לעיל).

2. כל עסקה אחרת, שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי.

על עסקאות שאינן בנקאיות ושאין זניחות יימסר דיווח מיידי ככל שנדרש בתקנות ניירות ערך.

בנוסף לאמור יצוין כי לגבי עסקאות חבות אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן, במידה ויוודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרה שקבע הבנק לעניין תקנות ני"ע כאמור לעיל.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין

בהתאם לסעיף 117(א1) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן - "חוק החברות") אשר תוקן במסגרת תיקון מס' 16 לחוק החברות, הוטל על ועדת הביקורת להחליט על יסוד נימוקים שיפורטו לגבי עסקאות של הבנק עם נושאי משרה בו או עסקאות של נושאי משרה יש בהן עניין אישי ולגבי עסקאות של הבנק עם בעל השליטה או לעסקאות שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, האם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות. עוד קובע סעיף 117(א1) כי ועדת הביקורת רשאית להחליט כאמור לגבי סוג של פעולות או עסקאות, לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש.

בהתאם לאמור, וועדת הביקורת של הבנק קבעה אמות מידה, וכן קבעה כי אחת לשנה יתקיים דיון לקביעה או אישור מחדש של אמות המידה.

אמות המידה נקבעו על פי קריטריונים כמותיים וכן נקבע כי עסקה שאינה חריגה היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק. ועדת הביקורת קבעה אמות מידה לעניין בחינת תנאי השוק.

הקריטריונים שנקבעו יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק. הקריטריונים האמורים לא יחולו בקשר לעסקאות של הבנק עם תאגידים בשליטתו. כמו כן הובהר כי הקריטריונים אינם נוגעים לעניין אישור תנאי העסקה וכהונה בבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנות מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.

בחודש ינואר 2014 נכנסו לתוקפם סעיפים 117(ב1) ו-117(א2) לחוק החברות, במסגרת תיקון עקיף לחוק החברות שנכלל בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013. בהתאם לסעיפים האמורים נדרשת ועדת הביקורת לקבוע לגבי עסקאות עם בעל שליטה או אשר לבעל שליטה יש בהן עניין אישי, אף אם אינן עסקאות חריגות, חובה לקיים הליך תחרותי, בפיקוחה של הוועדה או מי שתקבע לעניין זה ולפי אמות מידה שתקבע, או לקבוע כי יקוימו הליכים אחרים שתקבע ועדת הביקורת, בטרם התקשרות בעסקאות כאמור, והכל בהתאם לסוג העסקה, ורשאית היא לקבוע לעניין זה אמות מידה אחת לשנה מראש. כמו כן, בהתאם לסעיפים האמורים, נדרשת ועדת הביקורת לקבוע את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות, ובכלל זה לקבוע סוגי עסקאות כאמור שיהיו טעונות את אישורה של ועדת הביקורת.

ועדת הביקורת אישרה אמות מידה בכל הנוגע לחובה לקיים הליך תחרותי בהתאם לסעיף 117 (ב1) לחוק החברות וכן את אופן האישור של עסקאות שאינן זניחות בהתאם לסעיף 117 (א2) לחוק החברות.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):

1. ביום 29 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאור סיומה של עסקת מסגרת מאוקטובר 2009 ולאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת, ועדת התגמול והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בעניין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:
  - חידוש פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה" לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 ביולי 2014 ("תקופת הביטוח") באמצעות כלל חברה לביטוח בע"מ עבור הבנק וקבוצת הבנק, לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "חברות הקבוצה"), אשר תחול לגבי נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובחברות הקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
  - אישור מראש להתקשרות הבנק בפוליסות ביטוח כאמור לעיל עבורו ועבור חברות הקבוצה לאחר תום תקופת הביטוח ועד לתקופה של 5 שנים, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות המקוריות ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו לגבי נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות המנכ"ל ולרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין בהכללתם בפוליסת הביטוח.
- ההחלטה האמורה לעיל מהווה אף החלטה לאישור עסקת מסגרת כהגדרתה בתקנה 1(3) בתקנות ההקלות וכן החלטה לפי סעיף 267א לחוק החברות כחלק ממדיניות התגמול של הבנק (למשך תקופה של מדיניות התגמול הקיימת בבנק, אשר פרטיה פורסמו בדיווח מיידי של הבנק מיום 5 בינואר 2014 מס' אסמכתא 004648-01-2014), כאמור בתקנה 1 וב1 לתקנות ההקלות.
- אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו אשר תבחרנה להשתתף בפוליסת הביטוח החל מיום 1 ביולי 2014.

התנאים לחידוש הפוליסה לאחר תום תקופת הביטוח בגדר עסקת המסגרת ומדיניות התגמול ואופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי אחזקות בע"מ לבין הבנק וחברות הבנות שלו, מפורטים בדיווח מיידי של הבנק מיום 22 במאי 2014 (מס' אסמכתא 01-2014-071067). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

בהתאם לאמור, ביום 1 בדצמבר 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור ועדת התגמול מיום 18 בנובמבר 2015, בהתאם לתקנות 1(3), 1א, 1ב(5) ו-1ב1 לתקנות ההקלות, לאשר את חידוש הפוליסה לתקופה של 18 חודשים החל מיום 1 בינואר 2016 ועד ליום 30 ביוני 2017 (כולל) (להלן: "תקופת הביטוח הנוכחית") באמצעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ עבור חברות הקבוצה, כהגדרתן לעיל. הפוליסה כאמור תחול גם לגבי המנכ"ל ונושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח. תנאי הפוליסה לתקופת הביטוח הנוכחית מפורטים בדוח מיידי של הבנק מיום 1 בדצמבר 2015 (מס' אסמכתא 01-170883-2015) והאמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

2. ביום 30 באוקטובר 2014 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, את המשך העסקתה של הגברת יהודית דגן, שהינה "קרוב של בעל השליטה" בבנק, כפקידה באגף לתפעול בנקאי במתף-מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - "מתף"), חברה בת בבעלותו ובשליטתו המלאה של הבנק, לתקופה של עד 3 שנים נוספות שתחילתה ביום 15 בנובמבר 2014 (המועד בו חלפו 3 שנים ממועד אישור האסיפה הכללית משנת 2011 להמשך העסקתה) או עד לפרישתה לגמלאות, לפי המוקדם, וזאת בתנאי העסקה הקיימים של גב' דגן, המתבססים על הסדרי עבודה קיבוציים. כמו כן, אושרו שינויים אפשריים מסויימים בתנאי העסקה, כמקובל וסביר בהעסקת עובד בבנק ובמתף, בעלי ותק ודרגה של הגב' דגן והכל כמפורט באישור העסקה.

3. ביום 23 בספטמבר 2014 אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת התגמול ובהתאם לתקנה 1ב לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס - 2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים, מקרב בעלי השליטה בבנק, בהתאם לגמול שאושר לכלל הדירקטורים (למעט ליו"ר הדירקטוריון) באסיפה הכללית של הבנק מיום 14 בספטמבר 2008. הגמול שאושר תואם את מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, אשר פרטיה לעניין גמול דירקטורים מפורטים בסעיף 7 לנספח א' לדוח מיידי מיום 5 בינואר 2014 ולדוח מתקן מאותו היום (אסמכתאות 003511-01-2014 ו-004648-01-2014 בהתאמה) אשר

האמור בהם נכלל כאן על דרך ההפניה. סכומי הגמול שאושר והנימוקים לאישורו מפורטים בדוח מידי של הבנק מיום 23 בספטמבר 2014 (מס' אסמכתא 163920-01-2014). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

4. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות דירקטורים מבעלי השליטה בבנק), ועדכונו בשנת 2011, כמפורט בביאור ג.ג. לדוחות הכספיים לשנת 2015.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. הקבוצה, רוכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אשר בו משתתפת גם פיבי אחזקות וכולל אף דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם.
2. בנוסף, הבנק והחברות הבנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
3. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקרטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

חביות	אשראי	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערביות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערביות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
באלפי ש"ח									
31 במרס 2016									
קבוצת פז ⁽¹⁾	47,582	-	-	47,582	2,648	174	-	-	50,404
אחרים ⁽³⁾	42	-	-	42	162	-	90	-	294
סך הכל	47,624	-	-	47,624	2,810	174	90	-	50,698
31 בדצמבר 2015									
קבוצת פז ⁽¹⁾	47,808	-	-	47,808	2,736	886	-	-	51,430
אחרים ⁽³⁾	11	-	-	11	145	-	92	-	248
סך הכל	47,819	-	-	47,819	2,881	886	92	-	51,678

פקדונות	31 במרס 2016	31 בדצמבר 2015
	יתרה לתאריך המאזן	יתרה לתאריך המאזן
	באלפי ש"ח	באלפי ש"ח
קבוצת פז ⁽¹⁾	5,449	15,149
קבוצת פיבי אחזקות ⁽²⁾	-	-
אחרים ⁽³⁾	2,104	1,766
סך הכל	7,553	16,915
	21,635	109,525
	3,487	2,730
	25,127	116,879

- (1) פז חברת נפט בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. קבוצת פז נשלטת על ידי בעלי השליטה בבנק.
- (2) פיבי אחזקות בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. פיבי אחזקות הינה חברת האם של הבנק ונשלטת על ידי בעלי השליטה בבנק.
- (3) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק, כהגדרת קרוב בחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981.
- (4) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהן בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). בין בעלי השליטה קיימים הסדרים שונים בנוגע לאחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק, כמפורט בפרק "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בדוח הכספי לשנת 2015.

בהתאם לדיווח פיבי, נכון למועד הדוחות, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהן בע"מ - 38.29%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 15.66% ודולפין אנרגיות בע"מ - 15.66%.

יצוין כי בהתאם לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, ולרשימת הגורמים הריכוזיים שפרסמה הוועדה לצמצום הריכוזיות, הבנק הוגדר כגוף פיננסי משמעותי ופז חברת נפט בע"מ (להלן - "פז") הוגדרה כתאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת, ובהתאם למצב הדברים הקיים במועד זה, לאחר תום תקופת המעבר של 6 שנים מפרסומו של החוק, בעלי השליטה בבנק לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

בנוסף, למיטב ידיעת הבנק, בעקבות הסדרים שהיו קיימים בין פיבי לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "דיסקונט"), בעת שהיה בעל עניין בבנק, (כמפורט בבאור 133' לדוח הכספי לשנת 2015), קבע הממונה על הגבלים עסקיים בשנת 2010, בין היתר, כי על דיסקונט לרדת בשיעור אחזקותיו בבנק לשיעור אחזקה שיפחת מ-5% מהון המניות המונפק של הבנק עד ליום 19 בספטמבר 2017. ביום 1 בפברואר 2016 דיווח דיסקונט כי הוא מכר, בעסקה מחוץ לבורסה, את כל מניות הבנק שהיו בידו (9,313,653 מניות שהיוו כ-9.3% מהון הבנק), במחיר של 44.70 ש"ח למניה (התמורה הושלמה ביום 4 בפברואר 2016). החל מהמועד האמור, דיסקונט אינו בעל עניין בבנק.

פרטים נוספים

184	מערכת יחסי העבודה בבנק
184	עניינים אחרים
184	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על קבוצת הבנק
195	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
195	תרומה לקהילה

מערכת יחסי העבודה בבנק

בבנק קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים וארגון הפקידים אשר מייצג כ-2,120 עובדים. בבנק קיים הסכם קיבוצי הקובע הצמדה של תנאי הפקידים והמנהלים להסכמים הנחתמים בין הנהלת בנק לאומי לישראל (להלן - בל"ל) לבין ועדי העובדים אצלו.

א. ביום 20 במרס 2016, הודיע בנק לאומי על השלמת המרת זכויות עובדיו למענקי יובל במניות בנק לאומי. הואיל ותנאי הזכאות של עובדי הבנק למענקי יובל צמודים לאלו של עובדי בנק לאומי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 5 באפריל 2016 לאשר עקרונית את המרת הזכויות למענקי יובל של כל העובדים בבנק, הזכאים מתוקף ההסכמים הקיבוציים למענקי יובל וחופשות יובל שנצברו להם, למניות של הבנק באופן דומה לביצוע ההמרה של זכויות אלו על ידי בנק לאומי, ובלבד שהצעת מניות לעובדים או פרסום מתאר יהיו כפופים להחלטה נוספת של הדירקטוריון.

ב. אוצר החייל

ההסתדרות הכריזה על סכסוך עבודה באוצר החייל, שייכנס לתוקפו ביום 22 במאי 2016. עילות הסכסוך הינן פערים במשא ומתן להסכם השכר ונושאים ארגוניים אחרים שלא עלו במשא ומתן. הנהלת אוצר החייל תיפגש עם ההסתדרות בניסיון ליישב עמה את הפערים ולמנוע את כניסת הסכסוך לתוקף.

עניינים אחרים

ביום 22 בפברואר 2016 פורסמה טיוטה נוספת של תזכיר חוק ניירות ערך (תיקון מס' __) (שינוי מבנה הבורסה), התשע"ו - 2016 שמטרתו היא להסדיר שינוי מבנה הבעלות של הבורסה והמסלוקות תוך הפרדת הבעלות בבורסה ובמסלוקות מהחברות בהן והפיכתן לחברות למטרות רווח. לאחר השינוי המבני, הגישה למסחר ו/או לסליקה לא תהא עוד תלויה בקיומן של זכויות בעלות בבורסה ו/או במסלוקות אלא תהא מבוססת על התקשרות חוזית בין הבורסה ו/או המסלוקות לבין חברים פוטנציאליים. התיקון מסדיר את הרישוי, ההחזקה ואת אופן ניהול הבורסה ו/או המסלוקות לאחר השינוי.

טיוטת תזכיר החוק קובעת כי חבר בורסה או תאגיד בנקאי לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה מעל 5% או היתר שליטה בבורסה ובמסלוקות לאחר שינוי מבנה הבעלות.

טיוטת תזכיר החוק מוסיפה וקובעת כי מכירת אמצעי שליטה על ידי חברי הבורסה הקיימים, תחויב במס רווח הון בגובה רווח ההון שצמח מעבר לשוויים בעת השוואת הזכויות כמפורט להלן.

על רקע טיוטות קודמות של תזכיר החוק וכשלב מקדמי, ביום 30 ביולי 2015 אישרה האסיפה הכללית של הבורסה הצעה לתכנית הסדר בין חברי הבורסה הנוכחיים, בינם לבין עצמם ובינם לבין הבורסה, לשם יישומו של שינוי מבנה הבורסה והפיכתה לחברה למטרות רווח, בעלת הון מניות מסוג אחד בלבד; זאת, בדרך של הקצאת מניות לחברי הבורסה הנוכחיים, על בסיס מודל כלכלי, תוך ביצוע מספר התאמות. על פי המתווה שאושר חלקה של קבוצת הבנק יסתכם (לפני הקצאה לעובדים ונושאי משרה בבורסה) בכ-21.6%.

בנוסף, תכלול תכנית ההסדר מסגרת ליישומה של תכנית תגמול הוני לעובדים ולנושאי משרה בבורסה ובמסלוקות שבבעלותה כיום. תכנית הסדר, ככל שתהיה, כפופה בראש ובראשונה להשלמת הליכי חקיקה. בנוסף, אם וככל שהליכי חקיקה יושלמו ובכפוף לתנאים הסופיים שייקבעו בחקיקה, בכוננת הבורסה להביא תכנית הסדר מפורטת לאישור חברי הבורסה במסגרת הליך לפי סעיף 350 לחוק החברות.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. רגולציה נוספת בנושאים יחודיים מטילה על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, רגולציה העוסקת בפעילות מול תושבי חוץ כגון ה-FATCA וכיו"ב. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

מכתב בנק ישראל בעניין צעדים בתחום העמלות

בהתאם לטייטה לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, שהופצה ביום 17 בפברואר 2016 יידרשו הבנקים לצרף מיזמתם למסלול הבסיסי, בהודעה ללקוח, לקוח המסווג כ"אזרח ותיק" או "נכה" ואשר עפ"י הקריטריונים שנקבעו בטייטה צפוי להרוויח מהמעבר למסלול הבסיסי. הלקוח רשאי לבטל צירופו למסלול כאמור. עוד הודיע בנק ישראל, במכתב שהופץ קודם לכן, כי במסגרת טיפולו בעמלות חריגות כוונתו לערוך במהלך שנת 2016 סריקה מקיפה של כל התעריפים בגין השירותים הבנקאיים הכלולים בתוספת הראשונה לכללי העמלות ה"ל", במטרה לאתר ולטפל בעמלות אלה. הנחיות ספציפיות יינתנו לתאגידים הבנקאיים בהתאם לממצאי הסריקה. כמו כן, פרסם בנק ישראל טייטות לפיקוח/הגבלת מחירי מספר עמלות הנגבות מיחידים ועסקים קטנים: דוחות לבקשת לקוח- דוחות סטנדרטיים ושינוי מועד פירעון של הלוואה לדיור, ובתחום השירותים בגין פעילות בניירות ערך- עמלת קניה, מכירה ופדיון של ניירות ערך הנסחרים בבורסה בתל אביב (למעט מק"מ).

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף באופן מלא ביום 28 בפברואר 2016 וחלה על יחידים ועסקים קטנים.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיוור

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיוור. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הרבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיוור לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיוור. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי ההלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הרבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלוואה במקרה של פירעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל הלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן הלוואה. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן-

1. במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 נוספו להוראה שני פרקים - פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש. פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים") הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV. התיקונים להוראה נכנסים לתוקף בהדרגה, החל מה-1 באוקטובר 2015 ועד ל-31 בדצמבר 2018.
2. מכתב המפקח על הבנקים בעניין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)- התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.
3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 - העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1 באפריל 2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 באוגוסט 2015. כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון, שנכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי. הבנק נערך ליישום ההוראות.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון להון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%. מועד התחילה של התיקונים להוראה היה ב-1 בינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תתבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

טיטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיטת, אשר הופצה ביום 3 בספטמבר 2015, כוללת מספר נושאים, וביניהם-

1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411. בנוסף, סירוב מצד תאגיד בנקאי למתן שירותים בהתקיים יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור, יחשב אף הוא כסירוב סביר לעניין סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חייבים תוך מתן אפשרות ללקוח למחקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).
3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקי, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון הנ"ל בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיטת הוראת ניהול בנקאי תקין 450 בעניין הליכי גביית חובות

ביום 27 במרס 2016 פרסם בנק ישראל טיטת מתוקנת של הוראת נוהל בנקאי תקין בעניין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשיקופות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיטת- דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לעניין זה, קביעת תקרת רבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

טיטת הוראות בנק ישראל בנושא בנקאות בתקשורת

ביום 16 במרס 2016 הפיץ בנק ישראל טיטת מעודכנת של הוראת ניהול בנקאי תקין ייעודית חדשה בנושא "בנקאות בתקשורת", וכן טיטות נוספות, אשר מרחיבות את מגוון ההסכמים המותרים לאישור באמצעות האינטרנט ומשלוח הודעות ומכתבים בתקשורת. מטרת ההוראות הינה הסרת חסמים קיימים להמשך התפתחות הבנקאות הדיגיטלית ומתן גמישות בהתאם לטכנולוגיה המשתנה, תוך הרחבת מגוון השירותים והמוצרים שניתן יהיה להציע ללקוחות באופן מקוון. ההוראות החדשות כוללות הקלות ושינויים, בין היתר בנושאים הבאים - פתיחת חשבון חדש ללא הגעה לסניף, הצטרפות לשירותי בנקאות בתקשורת באופן מקוון, הסכמים מקוונים, העברות ותשלומים באופן מקוון, עדכון פרטי הלקוח ללא הגעה לסניף, שירותי ריכוז מידע (אגרציה), התכתבות עם הבנק באמצעות הדואר האלקטרוני וקבלת הודעות מהבנק שלא בדואר רגיל. לצד ההקלות, ההוראה מטילה על הבנקים אחריות מוגברת לניהול הסיכונים הכרוכים בהרחבת הפעילות הבנקאית מרחוק ולהגנה על המידע של הלקוחות, לרבות הוספת בקורות, ניטור פעולות חריגות, משלוח התראות ללקוחות והדרכת לקוחות. בנוסף, במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 נוספה חובה על הבנקים להודיע באמצעות מסרון ללקוח שסורבו חמישה שיקים בחשבונם או שהוטלה הגבלה על חשבונם.

מיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים

ביום 10 באפריל 2016 פורסמה על ידי בנק ישראל טיטת נוהל בנקאי תקין בנושא המיזם לאיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. מיזם זה, אשר יופעל באמצעות פלטפורמה אינטרנטית של הפיקוח על הבנקים, נועד לסייע ללקוחות הבנקים ולירשיהם

לסייע באיתור פקדונות ללא תנועה וחשבונות של נפטרים. טיוטת ההוראה מסדירה היבטים שונים הנוגעים להפעלת המיזם, לרבות גורמי הטיפול בלקוחות, תהליכי הזיהוי שיידרשו לשם מסירת מידע או קבלת כספים וכיו"ב.

חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו - 2016

החוק פורסם ביום 10 בינואר 2016.

החוק מבטל את הצורך בשינוע פיזי של שיקים, אחסון ואחזור שלהם, ובכך מייעל את תהליך הסליקה, ומאפשר לעשות שימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים לצורך הפקדת שיקים, מסדיר את אופן החזרתו של שיק שלא כובד ואת קבילותו של השיק הממוחשב בהליך המשפטי. היקף האחריות של הבנק כלפי לקוחו לא ישתנה בשל שינוי שיטת הסליקה. תחילתו של החוק תוך 6 חודשים ממועד פרסומו. עד 18 חודשים ממועד תחילת החוק ניתן יהיה במקביל לסלוק הן פיזית והן אלקטרונית, ולאחר מכן ניתן יהיה לסלוק שיקים רק בדרך אלקטרונית.

הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ו - 2016

ההצעה התקבלה בקריאה ראשונה ביום 9 במרס 2016, וכוללת רפורמה מקיפה בדיני חדלות הפירעון, תוך קביעת מסגרת חקיקתית אחת הכוללת את שני סוגי החייבים - תאגידים ויחידים, והתייחסות להיבטים הייחודיים הנוגעים לכל אחד מהם. ההצעה כוללת, בין היתר, את החידושים הבאים:

הגדרת חדלות פירעון תהיה לפי המבחן התזרימי, וחדל הפירעון הוא מי שאינו יכול לשלם את חובותיו במועד, וזאת במקום המבחן המאזני הנוהג כיום;

נושה עתידי לא יהיה רשאי להגיש בקשה לפתוח בהליכים, אלא בניסבות בהן החייב פועל במטרה להונות את נושיו; בית המשפט המוסמך לעניין הליכי חדלות פירעון של יחיד יהיה בית משפט השלום ואילו הליכי חדלות פירעון של תאגיד ימשיכו להתנהל בפני בית המשפט המחוזי;

לגבי תאגידים, בית המשפט הוא שיחליט בדבר הדרך המתאימה לטיפול בחדלות הפירעון של התאגיד - הליכי שיקום או הליכי פירוק; לגבי יחידים, ההליכים יתנהלו בפני בית משפט השלום או גורמים מנהליים, בהתאם להיקף חובות החייב. בתקופת בדיקה, יבחן מצבו הכלכלי של החייב והתנהלותו, ותחול הקפאת הליכים, בתום תקופת הבדיקה תיקבע לחייב תכנית שיקום, שעם השלמתה יופטר היחיד מחובותיו. אם ליחיד אין יכולת לשלם לנושיו הוא יופטר באופן מיידי;

הרוב המכריע של החובות בדין קדימה יבוטל;

בעל שעבוד צף יוכל להיפרע רק לסכום השווה ל-75% משווי הנכסים הכפופים לשעבוד הצף, למעט אם השעבוד הצף נרשם טרם לפרסום החוק, כפוף לתנאים המפורטים בהצעה;

נושה מובטח לא יהיה זכאי לקבל את רבית הפיגורים על החוב המובטח ממימוש הנכסים המשועבדים, אלא רק לאחר שהחובות של הנושים הרגילים נפרעו במלואם;

דירקטורים בתאגיד הנמצא בחדלות פירעון נדרשים לנקוט באמצעים סבירים לצמצום היקפה של חדלות הפירעון;

שר המשפטים ימנה ממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי, אשר יהיה בעל סמכויות אכיפה ביחס לעבירות הקשורות להליכי חדלות פירעון.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה - 2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון.

ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה.

בין השינויים המרכזיים בהצעה- זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם ; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים ; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 אשר יחליף את חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק מסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת החוק מספר שינויים מרכזיים, ביניהם: הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו ; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה על ידי הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין ההפרות המנויות בסעיף 85 לחוק.

הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 3), התשע"ה-2015 ("הצעת חוק אשראי הוגן")

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה ב-27 ביולי 2015. ההצעה באה בהמשך להמלצות הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית, ומטרתה להשוות בין הנורמות החלות על מלווים שאינם מוסדיים לאלה החלות על מלווים מוסדיים, לרבות המערכת הבנקאית. על פי התיקון המוצע, כלל הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לרבות הוראות הקשורות בתהליך מתן האשראי וגבייתו, יחולו גם על מלווים מוסדיים, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מחובותיו של מלווה מוסדי לפי חוק אחר. בהתאם להצעה, תיוסף הגדרה לשיעור עלות האשראי המרבי, ותיקבע נוסחה אחידה לחישוב תקרת הרבית לכל הגופים אשר נותנים אשראי ליחידים או לתאגידים מסוג שייקבע על ידי שר המשפטים.

הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים

בחודש יוני 2015 מונתה "הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים" בראשות עו"ד דרור שטרם, אשר נתבקשה להמליץ על הצעדים הנדרשים להגברת התחרות בתחומים הנ"ל. ביום 14 בדצמבר 2015, הציגה הוועדה את דוח הביניים שגיבשה, הכולל המלצות לגבי השינויים הנדרשים בענף. הוועדה המליצה, בין היתר, להגביר את התחרות בשירותי הבנקאות הקמעונאית על ידי הכנסת שחקנים חדשים, לרבות באמצעות הפרדת הבעלות והשליטה של הבנקים הגדולים מחברות כרטיסי האשראי תוך 3 שנים, מתוך כוונה שחברות אלה יוכלו להציע למשקי הבית והעסקים הקטנים אשראי מתחרה לבנקים. לעניין זה, קבעה הוועדה כי "בנקים גדולים" הנם בנקים להם פעילות קמעונאית באשראי למשקי בית של 20% ויותר מסך האשראי הניתן למשקי הבית על ידי המערכת הבנקאית. עוד הומלץ, כי בתוך 4 שנים ייבדק האם יש צורך בהפרדת חברת כ.א.ל מבעלות בנק דיסקונט והבנק, וזאת בשים לב להתפתחות התחרות בתחום. בנוסף, המליצה הוועדה על צעדים נוספים, כגון הגברת התחרות בתחום הסליקה, על הרחבת היצע האשראי המועמד על ידי גופים מוסדיים באמצעות מתן תמריצים לגופים אלה, על הכנסת חברות מימון חוץ בנקאיות לתחרות תחת פיקוח, על העצמת התחרות בין הבנקים הקיימים, ועל מתן הקלות למתחרים חדשים.

מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

ביום 12 בינואר 2016 הופץ מכתב בנק ישראל בעניין התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, סביבת הפעילות הכלכלית, הרגולטורית והטכנולוגית המשתנה של המערכת הבנקאית בישראל, עשויה להשפיע באופן מהותי על היקף הכנסות המערכת הבנקאית. עוד נאמר, כי ניתוח נתוני המערכת הבנקאית בישראל ושימוש במדדי ביצוע שונים

מצביעים על רמת יעילות נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות. בהתאם לכך, נדרשים התאגידים הבנקאיים להתוות תכנית רב שנתית להתייעלות. התכנית תקבע פעולות ספציפיות בטווח של חמש השנים הקרובות וכן עקרונות התייעלות לטווח הארוך יותר. על מנת לעודד יישום תכנית התייעלות, הפיקוח יאשר לתאגיד בנקאי, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, דחיה במועד העמידה ביעדי הלימות ההון שנקבעו לו, בגובה השפעת הקיטון הצפוי במועד אישור התכנית בהון הרגולטורי בגין העלויות המוגדרות הכרוכות בתכנית התייעלות.

כמו כן כולל המכתב הוראות לעניין הטיפול החשבונאי בהתייעלות ארוכת טווח הכוללת תכנית פרישה מרצון. ההקלות המפורטות במכתב יחולו על תכניות התייעלות שיאושרו החל מיום פרסומו ועד ליום 31 בדצמבר 2016.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014

ביום 30 ביולי 2014 פרסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד-2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ.

החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתו לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל. תקנות כאמור פורסמו ביום 5 במאי 2016 וייכנסו לתוקף בתוך 6 חודשים ממועד פרסומו, כך שתיקון החוק העוסק בהצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף ביום 5 בנובמבר 2016.

ב. קופות גמל

אגף שוק ההון במשרד האוצר פרסם ביום 29 ביולי 2015 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ה - 2015. בהתאם לטיטה מוצע, בין היתר, כי בחריגים מסוימים, משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים (בהתאם להגדרות הרלוונטיות בטיטת התיקון), שלאחד מהם יש הסכם התקשרות עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך או מטבע חוץ ואינו רשאי להחזיק ולסלוק ניירות ערך באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו. מגבלות בנושא נקבעו גם לגבי צד קשור למשקיע מוסדי. כן מוצעת בטיטה הרחבה של הכללים ומספר המשתתפים בהליך התחרותי הנדרש, לרבות דרישה להליך תחרותי, לפחות אחת לשלוש שנים, בקשר להחזקה של ניירות ערך. במקביל פורסמה גם טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי) (תיקון), התשע"ה - 2015 שמציעה תיקון מקביל לתיקון האמור לעיל, בהבדלים מסוימים. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות של הטיטות על פעילותו.

ממשל תאגידי וחברות

חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג),

התשע"ו - 2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016. החוק כולל שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי שההוצאה החזויה בגינו עולה על 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, רוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. במסגרת הסדר זה נקבע כי בכל מקרה לא יאושר תגמול שההוצאה החזויה בגינו עולה על הסכום האמור אם הוא עולה על פי 35 מהתגמול הנמוך ביותר ששולם לעובד באותו תאגיד (לרבות עובדי קבלן המוגדרים בחוק) (להלן - "הגבלת היחס"). ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יתרו ניכיים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים בסכום כפול ההפרש בין עלות השכר לבין סכום של 2.5 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן) בשנה, כאשר מתקרה זו יופחת גם סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות. הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חל החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בחוק.

החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסום טעונות אישור עד לתום חצי שנה מפרסום החוק. יצוין כי, על פי החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים תיכנס לתוקף, לגבי התקשרויות שיאושרו לאחר פרסום החוק, ביום 1 בינואר 2017, ולגבי התקשרויות שאושרו קודם לפרסום החוק היא תיכנס לתוקף חצי שנה מפרסום החוק.

ביום 7 באפריל 2016, פנתה המפקחת על הבנקים לכלל הבנקים, על רקע אישור החוק שבין היתר יוצר אי ודאות לגבי זכויות עבר של עובדים ותיקים במערכת הבנקאית וביקשה, בין היתר, להעריך את ההשלכות האפשריות והסיכונים לבנק מכניסת החוק לתוקף לרבות אפשרות עזיבה של אנשי מפתח ברמות הניהוליות השונות ואת ההשפעה על תכניות ארוכות טווח של הבנק לרבות היכולת לבצע תכניות התייעלות משמעותית. הבנק השיב לפניית המפקחת ביום 20 באפריל 2016, לאחר שקיים בנושא דיון בדירקטוריון. בשלב זה עולה כי החוק צפוי להביא לפגיעה בתנאי הכהונה וההעסקה הקיימים של יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל. כמו כן, לאור אי הוודאות השוררת בשלב זה בקשר לחלק מהוראות החוק ופרשנותו, הבנק ממשיך בבחינת השלכות וההשפעות האפשריות מהחוק. בשלב זה, הבנק מעריך כי ההשפעה של אי ודאות זו על תכנית התייעלות של הבנק, ככל שתאושר בעתיד, אינה מהותית ובכל מקרה תיבחן במסגרת אישור התכנית כאמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום בבנק, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית

מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי (שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטה מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

התקנות שהותקנו לישומו של חוק ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), נכנסו לתוקף ב-1 ביולי 2014. מטרתן של החוק היא להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ובמסגרתן נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאים.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי (להלן - "ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי. ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981. בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON REPORTING STANDARD - CRS) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות. לשם יישום הוראות הנהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה.

ביום 24 בנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטיטלטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בעניני מס. אשר פותחה על ידי ארגון ה-OECD ומועצת האיחוד האירופי ככלי לשיתוף פעולה בעניני מס ולהתמודדות בהימנעות ובהתחמקות ממס. עד כה חתמו על האמנה 98 מדינות, בהן כל המדינות החברות בארגון OECD. בהתאם להוראות האמנה, רשויות המס של המדינות יסיעו זו לזו, בין היתר, בהחלפת מידע שנחוץ למדינה המבקשת לצרכי דיני המס שלה, לפי בקשה לגבי נישום או עסקה מסויימים ובאופן אוטומטי תקופתי לפי קטגוריות שיקבעו מראש.

ביום 26 בנובמבר 2015 פורסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), התשע"ו-2015, המאפשר למדינה העברת מידע, בתנאים מסויימים, הן למדינה עמה יש לישראל הסכם להקלת כפל מס, והן למדינה עמה יש לישראל הסכם לחילופי מידע. שר האוצר יפרסם הודעה ברשומות בדבר הסכמים לחילופי מידע שנחתמו. התיקון נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

ביום 22 בפברואר 2016 אושרה בכנסת בקריאה ראשונה הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 221), התשע"ו-2016. בהתאם להצעה, על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם FATCA שנחתם והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD, תינתן לשר האוצר הסמכות לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי חייב בדיווח לבצע לצורך זיהוי וזיהוי פרטים של בעלי החשבונות המנוהלים אצלו, פרטים שעל המוסד הפיננסי לדרוש מבעל חשבון, והוראות ביחס למידע שיש להעביר על חשבונות המוחזקים במוסד הפיננסי ואופן העברתו של המידע. בהתאם להצעה, תובטח האכיפה היעילה באמצעות הליך מהיר להטלת עיצומים כספיים על מוסד פיננסי שלא דרש מבעל חשבון למסור לו מידע, או לא ערך לגבי בעל חשבון את הבדיקות הדרושות. כמו כן, כוללת ההצעה תיקון להגדרת בעל שליטה בחוק איסור הלבנת הון, במטרה להתאים הגדרה זו להמלצות הארגון הבינלאומי למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור (FATF).

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

ביום 16 במרס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק ולחלק מהבנקים האחרים בקבוצה (להלן בפסקה זו - "הבנק") (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידים בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציודיים מוניטין. הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל, ובכלל זה לסיכונים בגין העלמות מס אפשריות של לקוחות שהם נישומי מס בארה"ב ("לקוחות אמריקאים"). לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר בפרק זה. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבונות לא מדווחים. בתוך כך, ביחס ללקוחות אמריקאים, ועוד בטרם נחקקה רגולציית ה-FATCA, הבנק נקט צעדי מנע שכללו הנחיות ופיקוח צמוד של היחידה הרלוונטית בבנק, בחינה של תקבולים משוויץ וממדיניות המוגדרות כמרכזיים פיננסיים בינלאומיים (המוכרים כמקלטי מס), לחשבונות בבעלות או בשליטת לקוחות אמריקאים, וכן הטלת מגבלות בפתיחת חשבונות חדשים ללקוחות אמריקאים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נקט גם בצעדים נוספים ובכלל זה אימוץ מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנקים בקבוצה, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, הן בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ והן בנושא לקוחות אמריקאים. לפרטים נוספים בעניין חשיפות אפשריות בגין לקוחות אמריקאים ראה דוחות כספיים לשנת 2015, פרק "מגבלות חקיקה, חקיקה ואילוצים מיוחדים שחלים על קבוצת הבנק" לפרק ממשל תאגידי.

איסור הלבנת הון וציות לחוקי המס בישראל

חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ו-2016

התיקון, אשר פורסם ביום 7 באפריל 2016, מוסיף לעבירות המקור המנויות בתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, עבירות מס מסוימות, אשר נעברו בסכומים ובתנאים מסוימים. עוד נקבע, כי במקרה בו נעברה עבירת הלבנת הון שמקורה בעבירת המס על ידי מי שאינו האדם החייב במס, תיחשב עבירת העלמת המס כעבירת מקור, ללא נסיבות או תנאים נוספים. כמו כן הורחבו סמכויות החקירה של רשות המסים ויכולתה לקבל מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרוור, על מנת לסייע בידה לגלות ולחקור עבירות הלבנת הון שמקורן בעבירות המס. תחילתו של התיקון תוך 6 חודשים ממועד פרסומו ברשומות. הבנק לומד את התיקון לחוק והמשמעויות הנובעות ממנו לפעילות הבנק והקבוצה ונערך בהתאם.

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ביום 31 באוגוסט 2015, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המיסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבונות העסקיים של לקוחותיהם (חשבונות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי). בנוסף, תוסמך רשות המיסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבטל. עוד מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון כך שיתווספו עבירות מס חמורות כעבירות מקור, לרבות עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה ועבירות מס נוספות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס.

טיטת מכתב בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים בעניין פעילות תושבי ישראל בתאגידים הבנקאיים ובשלוחות חו"ל - ציות לחוקי המס בישראל

בהתאם לטיטת האחרונה של המכתב, הנושאת תאריך 14 בדצמבר 2015, תאגיד בנקאי עלול להיחשף לסיכונים כאשר הוא פותח או מנהל חשבון בו מופקדים כספים שיתכן שמקורם בהתחמקות הלקוח מתשלום מס או שמקורם בהכנסות שלא דווחו לרשות המיסים כנדרש. לפיכך, נדרשים התאגידים הבנקאיים לנקוט בצעדים הנדרשים למזעור סיכונים אלה ושילובם במסגרת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. עוד נאמר בטיטת, כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים הנובע מיישום המדיניות והנהלים שנקבעו מכוח המכתב - ייחשב כסירוב סביר לענין חוק הבנקאות (שירות ללקוח).

רפורמת EMIR

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" שחוקק בארצות הברית בשנת 2010 (להלן - "רפורמת DF"). מטרת רפורמת DF, בין היתר, היא הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה. במסגרת רפורמת DF נקבעו, בין היתר, כללים לגבי סליקת עסקאות במסלוקה מרכזית, דרישות בטחונות ודיווח העסקאות למאגרי מידע ייעודיים.

במקביל לרפורמת DF שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן - "רפורמת EMIR").

רפורמת EMIR חלה על כל גוף אירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק במכשירים נגזרים. הסליקה המרכזית על פי רפורמת EMIR אמורה להתחיל ביוני 2016 עבור חברי המסלוקה באירופה. הבנק נערך ליישום הכללים מכח רפורמת EMIR, ככל שהם רלוונטים לגביו.

הליכים משפטיים

בבאור 9 לדוחות הכספיים מתוארות תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- חברת S&P מעלות דירגה את הבנק בדירוג ilAA+/Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA.
- חברת "מידרוג" דירגה את האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa3.il אופק יציב, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aa1.il אופק יציב, ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa2.il אופק שלילי.
- חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק כדלקמן: פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר, A3/Prime-2. תחזית הדירוג הינה יציב וזאת לאחר שבחודש יוני 2015 העלתה Moody's את התחזית משלילי ליציב.

תרומה לקהילה

"נקודת מפנה", הפרוייקט החברתי - קהילתי של הבנק, בשיתוף עם ארגון מתן - משקיעים בקהילה וג'וינט-אשלים, פועל מזה 8 שנים. בשנותיה הראשונות התמקדה התכנית בבני נוער בסיכון שנפלטו ממסגרות שונות במטרה לתת לבני נוער אלו את האפשרות לשנות כיוון ולחיות חיים נורמטיביים בחברה הישראלית. במסגרת התכנית בני הנוער שולבו במיזמים עסקיים ובתכניות שונות המשלבות לימודים עם עבודה וטיפוח יזמות עסקית בעזרת פיתוח כישורים ומיומנויות. בשנת 2014 השיק הבנק תכניות חדשות שמטרתן קידום ה-"Wellness" - איכות חיים ואורח חיים בריא בקהילה, בדגש על ילדים ונוער בסיכון, תוך התמקדות בכלים של ספורט, איכות חיים ואורח חיים בריא. הבנק מעודד ותומך במתנדבים מעובדי הבנק המעוניינים לקחת חלק בפרוייקט ולתרום מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת בני הנוער. בנוסף לפרוייקטים אלו תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות וארגונים שונים.

נספח

197

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה	הכנסות רבית	יתרה ממוצעת (1)
ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח
2.39	382	64,410	3.04	515	68,525
2.04	2	395	2.22	2	364
2.39	384	64,805	3.04	517	68,889
(1.84)	(3)	648	-	-	646
-	-	-	-	-	-
(1.84)	(3)	648	-	-	646
(1.00)	(8)	3,195	0.22	2	3,713
-	-	560	-	-	342
(0.85)	(8)	3,755	0.20	2	4,055
0.18	10	21,696	0.11	6	22,698
-	-	-	-	-	-
0.18	10	21,696	0.11	6	22,698
-	-	488	-	-	499
-	-	-	-	-	-
-	-	488	-	-	499
(0.04)	(1)	11,368	0.54	20	14,889
-	-	129	-	-	112
(0.03)	(1)	11,497	0.53	20	15,001
(0.34)	(1)	1,185	0.44	1	901
-	-	5	-	-	1
(0.34)	(1)	1,190	0.44	1	902
5.75	1	71	7.92	1	52
-	-	-	-	-	-
5.75	1	71	7.92	1	52
1.48	382	104,150	1.95	547	112,742
		2,916			3,050
		11,067			11,030
		118,133			126,822
0.74	2	1,089	0.98	2	819

נכסים נושאי רבית

אשראי לציבור (2) (5)

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אשראי לממשלה

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

פקדונות בבנקים מרכזיים

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

אגרות חוב למסחר

- בישראל

- מחוץ לישראל

סך הכל

נכסים אחרים

בישראל

מחוץ לישראל

סך הכל

סך כל הנכסים נושאי רבית

חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית

נכסים אחרים שאינם נושאים רבית (4)

סך כל הנכסים

סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016		
שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) רבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הוצאה	הוצאות רבית	יתרה ממוצעת (1)
ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח
(0.15)	(2)	5,213	-	-	6,937
(0.18)	(26)	59,027	0.10	15	59,183
-	-	-	-	-	-
(0.17)	(28)	64,240	0.09	15	66,120
2.71	2	298	1.54	1	261
-	-	-	-	-	-
2.71	2	298	1.54	1	261
(2.81)	(8)	1,126	0.35	1	1,147
-	-	-	-	-	-
(2.81)	(8)	1,126	0.35	1	1,147
(1.82)	(25)	5,469	0.21	3	5,801
-	-	-	-	-	-
(1.82)	(25)	5,469	0.21	3	5,801
(1.74)	(3)	684	2.18	1	185
-	-	-	-	-	-
(1.74)	(3)	684	2.18	1	185
(0.34)	(62)	71,817	0.11	21	73,514
		33,400			39,611
		2,916			3,050
		2,790			3,263
		110,923			119,438
		7,210			7,384
		118,133			126,822
1.82			1.84		
1.73	442	103,061	1.89	524	111,923
0.74	2	1,089	0.98	2	819
1.72	444	104,150	1.88	526	112,742
-	-	-	-	-	-

התחייבויות נושאות רבית	
פקדונות הציבור	- בישראל
לפי דרישה	-
לזמן קצוב	-
מחוץ לישראל	-
סך הכל	-
פקדונות הממשלה	- בישראל
מחוץ לישראל	-
סך הכל	-
פקדונות מבנקים	- בישראל
מחוץ לישראל	-
סך הכל	-
אגרות חוב	- בישראל
מחוץ לישראל	-
סך הכל	-
התחייבויות אחרות	- בישראל
מחוץ לישראל	-
סך הכל	-
סך כל ההתחייבויות נושאות רבית	
פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית	
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית	
התחייבויות אחרות שאינם נושאות רבית ⁽⁶⁾	
סך כל ההתחייבויות	
סך כל האמצעים ההוניים	
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים	
פער הרבית	
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾	
- בישראל	
מחוץ לישראל	
סך הכל	
סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילות	
מחוץ לישראל	

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2015			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (1) במיליוני ש"ח	
ב-%			ב-%			
2.30	437	76,583	2.44	506	83,811	מטבע ישראלי לא צמוד
(0.16)	(18)	45,638	(0.15)	(18)	48,676	סך נכסים נושאי רבית
2.14			2.29			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
(3.09)	(115)	14,690	(0.54)	(17)	12,682	מטבע ישראלי צמוד למדד
2.81	90	12,676	0.48	14	11,647	סך נכסים נושאי רבית
(0.28)			(0.06)			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
1.98	58	11,788	1.46	56	15,430	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(0.29)	(10)	13,503	(0.52)	(17)	13,191	סך נכסים נושאי רבית
1.69			0.94			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
1.48	380	103,061	1.96	545	111,923	סך פעילות בישראל
0.34	62	71,817	(0.11)	(21)	73,514	סך נכסים נושאי רבית
1.82			1.85			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית

נספח 1 -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			
גידול בגלל שינוי			
שינויים נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
			נכסים נושאי רבית
			אשראי לציבור
			- בישראל
			- מחוץ לישראל
			סך הכל
			נכסים נושאי רבית אחרים
			- בישראל
			- מחוץ לישראל
			סך הכל
			סך כל הכנסות הרבית
			התחייבויות נושאות רבית
			פקדונות הציבור
			- בישראל
			- לפי דרישה
			- לזמן קצוב
			- מחוץ לישראל
			- לזמן קצוב
			סך הכל
			התחייבויות נושאות רבית אחרות
			- בישראל
			- מחוץ לישראל
			סך הכל
			סך כל הוצאות הרבית
			סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית
133	102	31	
-	-	-	
133	102	31	
32	29	3	
-	-	-	
32	29	3	
165	131	34	
2	2	-	
41	41	-	
-	-	-	
43	43	-	
40	40	-	
-	-	-	
40	40	-	
83	83	-	
82	48	34	

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016 בסך של 43 מיליון ש"ח (לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2015 נוכחה יתרה בסך של 38 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך של 26 מיליון ש"ח ו-35 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2016 ו-31 במרס 2015, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

סמדר ברבר-צדיק
 מנהל כללי

רוני חזקיהו
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 19 במאי 2016
 י"א באייר, תשע"ז